

Nordre Land kommune

Ekte landsbyliv og levende grender med åpenhet, nærhet og skaperglede

ÅRSRAPPORT 2016

Dokksfløydammen, skjeggklokke og Dokkadelta.

VEDTATT I K-SAK XX/17

INNHold

1 Rådmannens innledning.....	3
2 Oppsummering	5
3 Årsrapport fra enhetene	11
3.1 Sentraladministrasjonen	11
3.2 Dokka barneskole	11
3.3 Torpa barne- og ungdomsskole.....	12
3.4 Dokka ungdomsskole	13
3.5 Læringssenteret	13
3.6 Torpa barnehage	14
3.8 Dokka barnehage	15
3.8 Nordsinni barnehage.....	15
3.9 Kulturskole	16
3.10 NAV	16
3.11 Familie og helse.....	17
3.12 Tilrettelagte tjenester	18
3.13 Omsorg og rehabilitering	19
3.14 Teknisk drift og eiendom.....	20
3.15 Kultur.....	21
3.16 Plan og næring	22
4 Investeringer 2016	24
5 Finans	36
6 Folkehelsearbeidet i Nordre Land	37
7 Rapportering på politiske vedtak	38

1 RÅDMANNENS INNLEDNING

Kommunestyret vedtok i februar 2016 å igangsette et omfattende omstillings- og organisasjonsutviklingsprosjekt (OU), som skulle gjennomføres i perioden 2016-2019. Bakgrunnen for OU-prosessen var økningen i den generelle økonomiske utfordringen samt politiske ønsker om å oppfylle vedtatte økonomiske handlingsmål kombinert med det særskilte vedtaket i kommunestyret i desember 2015 om å fjerne eiendomsskatten på boliger, fritidsboliger og ubebygde tomter i løpet av de neste tre årene.

Totalt sett ble det gjennom kommunestyrets vedtak om OU-prosessen, vedtatt salderingstiltak i perioden på kr 26,43 mill. Året 2016 har vært preget av planlegging av prosessen og planlegging av gjennomføring av salderingstiltakene. Rådmannen ønsker å rose de ansatte for konstruktive innspill og lojal oppfølging av den vedtatte OU-prosessen.

Rådmannen oppsummerer kort året 2016 i Nordre Land kommune med følgende punkt;

- 4. plass i Facebook-NM for kommuner og fylkeskommuner
- Generelt god økonomisk kontroll i enhetene og administrasjonen
- Videreføring av et høyt tjenestenivå
- Gjennomføring av Organisasjonsutviklingsprosess.
- Grunnskolene deltok i prosjekt «ungdomsstrinn i utvikling»
- Full barnehagedekning
- Nordre Land-skolen har hatt en forbedring i resultater på nasjonale prøver og grunnskolepoeng
- Kommuneplanens arealdel og kommunedelplan Synnfjell Syd vedtatt
- Kommunedelplaner Synnfjell Øst lagt ut til offentlig høring
- Grunnskolepoengene i Nordre Land er forbedret, og lokale resultatmål er oppnådd
- Fylkesmannstilsyn i Land barnevernstjeneste
- Dokka skolekorps deltok i NM for første gang på 10 år
- Implementering av Velferdsteknologi gjennom Everycare Hjem
- Ferdigstilling av tomtefelt Elverom
- Riisby renseanlegg er rehabilitert
- Gjennomført folkeavstemming og avsluttet prosess om kommunereform
- Antall sosialhjelpsmottakere er redusert fra 184 (i 2015) til 139 i 2016 gjennom målrettet arbeid

Økonomi

Den styrbare delen av driften i kommunen har et mindreforbruk på ca. kr 174.000,-. En rekke uforutsette, ikke budsjetterte engangshendelser gjør at kommunens regnskap samlet sett avsluttes med et positivt resultat på kr 17.973.601,25,-. Dette resultatet er påvirket av pensjonsforhold, vertskommunetilskudd, høyere refusjonsinntekter og kommunens andel av den betydelige nasjonale veksten i skatteinntekter.

Netto driftsresultat, som er det viktigste økonomiske nøkkeltallet for en kommunen, endte på kr 28,99 mill. i 2016, og utgjorde 4,78 % av kommunens driftsinntekter og ligger dermed godt over kommunestyrets mål om 1,75 %.

2016 var et investeringsår med avslutning av flere investeringer som har vært planlagt og har pågått over flere år. Utvidelse av tomtefelt på Elverom, utbedring av Riisby renseanlegg, oppstart på anleggelse av fortau i Idrettsveien, utkjøp av leasingbiler i hjemmetjenesten og utbedringer av VA-nettet i både Kvernbakken og

Barsokveien.

Næringsutvikling og regionalt samarbeid

I 2016 ble det gitt tilskudd til 13 søknader fra næringsfondet (inkl. næringshagen) og 11 søknader fra DA-midlene. Totalt bevilgede beløp i vedtatte tilskudd er kr. 795.680,- fra næringsfondet og kr. 518.820,- fra DA-midlene.

Nordre Land kommune leide tre kontorer i Næringshagen 2016. Når det gjelder bruken har den vært liten. Kontorene er derfor sagt opp fra 1.1.2017.

Også i 2016 har Nordre Land kommune deltatt i ByRegionprogrammet i regi av Gjøvikregionen. Det er lagt vekt på å ha et særlig fokus på områder der regionen har, eller kan ta nasjonale roller, og følgende tre innsatsområder er lagt til grunn: **Industri – IKT – Mat**. I tillegg har Regionrådet vedtatt en satsing på bioøkonomi.

Internkontroll

Internkontroll er et lederansvar, og er en nødvendig forutsetning for god styring. Effektiv internkontroll legger til rette for at tingene gjøres riktig første gang. Internkontroll er en prosess som skal gi en rimelig sikkerhet for målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler i vår virksomhet. Eksempler på internkontrolltiltak kan være gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), etablering tiltak med bakgrunn ROS-analyser, revidering av analyser, «stikkprøver» i forhold til rutiner/prosedyrer, lukke avvik m.m.

Rådmannen får kvartalsvis rapportering fra enhetsledere, på enhetenes avvik og internkontrollarbeid.

I 2016 ble det totalt rapportert 359 avvik. Det er 7 avvik fra skolene, 6 avvik fra læringscenteret, 14 avvik fra barnehagene, 229 avvik fra Omsorg og rehabilitering, 94 avvik fra Tilrettelagte tjenester og 8 avvik fra Teknisk drift og eiendom.

Av de rapporterte avvikene er det totalt 4 som er definert som alvorlige avvik. Disse fire avvikene er i forhold til vanntilgang og vannkvalitet ved Nordsinni barnehage, alarmanlegg ved Landmo sykehjem, ett tilfelle av feildosering av medisiner (avvik oppdaget før medisin gitt til pasient) og et avvik på manglende internkontrollsystem på den offentlige vannforsyningen. Avviket på vanntilgang og vannkvalitet ved Nordsinni barnehage er lukket, ved etablering av ny brønn og nytt renseanlegg. Avviket om alarmanlegget er foreløpig lukket ved etablering av manuelle rutiner i påvente av implementering av velferdsteknologi-prosjektet. Avviket på den offentlige vannforsyningen lukkes gjennom en prosess som er varslet ferdig 1. juli 2017.

I tillegg til de avvikene som er nevnt ovenfor, er det også rapportert mange avvik i forhold til barnevernet. Disse avvikene følges opp i kjølvannet av fylkesmannens tilsynsrapport, gjennom «prosjekt barnevernstjenester – forsvarlige tjenester».

Gjennom året har enkelte enhetsledere varslet at de ikke har betryggende kontroll jfr. kommunelovens § 23 nr. 2 og administrativt delegeringsreglement pkt 3.5. Dette gjelder for enhet Familie og Helse for Land barnevernstjeneste, enhet NAV/sosialtjeneste (ved at de ikke hadde etablert tilstrekkelige internkontrollrutiner) og de tre enhetene for grunnskolene (ved at de ikke har oppdaterte beredskapsplaner i

forhold til evakuering og varsling).

2 OPPSUMMERING

2.1 MÅLOPPNÅELSE

Brukerundersøkelser:

Brukerundersøkelsen på SFO ved Torpa barne- og ungdomsskole viser at foreldrene totalt sett er fornøyde med SFO-tilbudet i Torpa, og resultatet ligger over landssnittet. Foreldrene viser en viss misnøye med pris for tjenesten og for tilgjengelighet i ferier og fridager.

Brukerundersøkelsen på SFO ved Dokka barneskole viser tilfredshet med trivsel og samlet tilfredshet med SFO-tilbudet som er godt over landsgjennomsnittet.

Torpa barnehage gjennomførte brukerundersøkelse våren 2016. Resultatene viser tilfredshet med lek og aktiviteter på linje med fjoråret, mens tilfredshet med informasjon er litt redusert. Hvor fornøyd foreldrene er med barnehagetilbudet alt i alt, er litt ned fra høye 5 i fjor til 4,8 i 2016 på en skala fra 0 til 6, der 6 er topp. Samme undersøkelse ble gjennomført i Dokka barnehage med veldig tilsvarende resultater. Samlet sett ligger resultatene fra barnehagene i Nordre Land ligger omtrent på landsgjennomsnittet. For de spørsmålene som er valgt ut til styringskortene, ligger resultatene godt over landsgjennomsnittet. Det er noe variasjon i resultatene på de enkelte spørsmålene fra avdeling til avdeling. Brukerundersøkelsen var derfor tema på planleggingsdagene og foreldremøte med drøftingsspørsmål og forslag til tiltak.

Avdeling for psykisk helse gjennomførte en brukerundersøkelse våren 2016 med gode resultater. På spørsmål som går på informasjon, kompetanse, respektfull behandling og brukermedvirkning er resultatene på eller litt over landsgjennomsnittet. På det punktet som omhandler tilgjengelighet, svarer brukerne over landsgjennomsnittet, bortsett fra på ett punkt, der ligger resultatet litt under, og det omhandler antall timer vedkommende får hjelp.

Omsorg og rehabilitering har gjennomført brukerundersøkelse våren 2016. Enheten er likt eller over landsgjennomsnittet på samtlige måleparametere. Enhetene vil bruke resultatene i forbedringsarbeidet som gjøres på hver enkelt avdeling. Brukerne har vært flinke til å gi kommentarer som kan benyttes i den interne utviklingsarbeidet i avdelingene.

Skoleresultater:

Elevundersøkelsen:

Elevundersøkelsen for skoleåret 16/17 har fine resultater og vitner igjen om god trivsel og at forekomsten av mobbing er lav. Arbeidet mot mobbing tas på alvor, og dette er et ansvar alle ansatte i skolene har.

Når det gjelder spørsmålene som handler om vurdering for læring, ligger resultatene på eller over landssnittet. Dette er et utviklingsområde det har vært fokus på gjennom flere år, og som sannsynligvis vil ha positiv innvirkning på læringsresultat over tid.

Nasjonale prøver:

Resultater nasjonale prøver - regning	Mål	2016	2015	2014	Fylket-16	Landet-16
---------------------------------------	-----	------	------	------	-----------	-----------

5.trinn kommune.	49	49	47	45	49	50
8.trinn kommune.	49	47	48	46	49	50
9.trinn kommune.	53	51	51	51	53	54
Resultater nasjonale prøver - lesing						
5.trinn kommune.	49	49	48	46	49	50
8.trinn kommune.	50	50	49	47	49	50
9.trinn kommune.	53	52	50	51	54	54
Resultater nasjonale prøver - engelsk						
5.trinn kommune.	49	48	47	46	48	50
8.trinn kommune.	49	48	48	48	48	50

Høstens nasjonale prøver ga resultater som viser at Nordre Land-skolen endelig ligger på eller over fylkeskommunalt gjennomsnitt (parentesverdi) i både regning, lesing og engelsk på både 5. og 8. trinn. Nordre land-skolen ligger litt under fylkessnittet på lesing for 9. trinn, mens regning 9. trinn er litt under fylkessnittet. Nasjonalt gjennomsnitt for alle prøver er 50 skalapoeng. Nordre Land-skolen er for første gang på svært lenge på nasjonalt gjennomsnitt, totalt sett.

Grunnskolepoeng:

Grunnskolepoeng	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	Fylket 15/16	Landet 15/16
Samlet Nordre Land	36,1	37,6	38,0	39,3	40,7	41,1
Dokka u-skole	35,8	37,5	37,8	38,4	40,7	41,1
Torpa b- og u-skole	36,7	37,9	38,6	42,7	40,7	41,1

Tabellen inneholder tall for kommunen samlet, ungdomsskolene hver for seg, fylket og landet. Fra 2014/2015 er valgfag tatt med i beregningen av gjennomsnittet i grunnskolepoeng, derfor er det ikke sammenlignbare tall bakover derifra.

Samlet ligger Nordre Land-skolen fortsatt lavt i forhold til fylke- og landsgjennomsnitt, men resultatene viser en positiv utvikling. Nordre Lands resultater på grunnskolepoeng har vært svake de siste årene, sammenliknet både med fylket og landet for øvrig. Årsaker til lave resultater er sammensatt og komplekst. Kompetansehevende tiltak og skoleutvikling har spesielt fokus i skolenes arbeid for å heve alle elevers læringsutbytte.

For Dokka ungdomsskole er det en fortsatt svak økning i grunnskolepoeng, samme trenden er for øvrig også nasjonalt. Nasjonale prøver omtrent som landet, men noe svakere resultater i regning 8.trinn enn på landsbasis. Svak framgang på elevundersøkelsen kan tyde på bedre praksis, i tråd med ungdomstrinn i utvikling.

Avgangselevene på Torpa barne- og ungdomsskole i 2016, oppnådde et meget godt læringsresultat, med grunnskolepoeng betydelig over landssnittet, noe det er all grunn til å være stolt av.

Medarbeiderundersøkelse:

Det er utviklet en ny medarbeiderundersøkelse i KS, 10-FAKTOR. Dette er et forskningsbasert verktøy for å

måle variablene som er avgjørende for å oppnå gode resultater, og som kan påvirkes gjennom målrettet utviklingsarbeid. Undersøkelsen legger spesiell vekt på mestring, motivasjon, medarbeiderskap og ledelse. Kommunen tok i bruk undersøkelsen i 2016.

Styringskortene for 2016 har målsettinger i henhold til den forrige medarbeiderundersøkelsen, derfor er det ikke sammenligningstall på disse medarbeiderperspektivene. I de nye styringskortene fra 2017 skal det måles på resultater fra 10-faktor medarbeiderundersøkelse, og der skal tallene fra undersøkelsen i 2016 inn.

Nordre Land kommune scoret godt på undersøkelsen. På fem av faktorene ligger kommunen over landet, og for de andre fem faktorene ligger kommunen på snittet. I styringskortene fra 2017 er det valgt faktoren *Mestringsklima*, som måler kultur, der medarbeiderne blir oppmuntret til å utvikle og dele kompetanse og samarbeide for å oppnå gode resultater, både individuelt og i fellesskap. Kommunen scorer godt på mestringsklima i 10-faktor medarbeiderundersøkelse:

<i>Arbeidsplass</i>	<i>Score Nordre Land</i>	<i>Gjennomsnitt landet</i>
Sentraladministrasjonen	4,3	4,1
Grunnskole	3,9	4,1
Barnehage	4,1	4,1
Velferd	4,3	4,1
Helse og omsorg	4,1	4,1
Samfunnsutvikling	3,9	4,1
Kultur	3,6	4,1
TOTALT for hele kommunen	4,1	4,1

Alle arbeidsplassene har i etterkant av undersøkelsen jobbet med resultatene, og valgt ut faktorer som de jobber med for å utvikle organisasjonen.

2.2 SYKEFRAVÆR

Sykefraværet i 2016 ligger på samme nivå som i 2015, 8,5 %, som er fordelt med 2 % korttidsfravær og 6,5 % langtidsfravær. Det er positivt at Nordre Land kommune holder samme lave fravær to år på rad, og nærmer seg målet om 92 % nærvær. Det jobbes fortsatt med å forbedre sykefraværarbeidet med blant annet tettere oppfølgingsrutiner. Det er også viktig å jobbe godt forebyggende, med blant annet å øke kompetansen. Det er gjennomført opplæring i dette temaet i noen avdelinger, og skal fortsette opplæringen i hele kommunen.

Antall ansatte som har sluttet med uførepensjon i hele organisasjonen er 11 personer i 2016, i alderen 40–66 år. 2 ansatte gikk av med alderspensjon, 67 og 68 år; 2 ansatte gikk av med pensjon ved særaldersgrense, 62–65 år. 3 ansatte gikk av med avtalefestet pensjon, 62, 65 og 66 år.

2.3 ØKONOMI

Nordre Land kommune legger frem et regnskapsmessig resultat for 2016 med et mindreforbruk på kr 17.973.601,25,-. Til sammenligning viste resultatet for 2015 et mindreforbruk på kr 6,8 mill.

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i en kommune. Netto driftsresultat ble kr 28.986.662,33,- i 2016, og utgjorde 4,78 % av kommunens driftsinntekter. Dette er et resultat som er bedre enn det som var forutsatt i både opprinnelig budsjett og regulert, som var henholdsvis 3,24 % og 2,93 %. I 2015 hadde Nordre Land kommune et nettodriftsresultat på kr 3,9 mill., eller 0,7 %. Fylkesmannen anbefaler, med støtte fra Teknisk beregningsutvalg, at netto driftsresultat over tid bør ligge på minst 1,75 %. Netto driftsresultat for alle landets kommuner utenom Oslo var i 2016 4,0 %, mens snittet i Oppland var 3,6 %.

Flere av de økonomiske nøkkeltallene som er presentert i årsberetningen, er i stor grad påvirket av det årlige pensjonspremieavviket. Det er derfor nødvendig å se på nøkkeltallene korrigert for dette forholdet. Når det korrigeres for dette, har Nordre Land kommune et netto driftsresultat på ca. kr 25 mill. eller 4,23 %.

Fondsbeholdningen samt nøkkeltallene rundt arbeidskapitalen og likviditetsgradene har de siste årene hatt en fallende utvikling og vist at Nordre Land kommune har hatt et behov for å bygge opp et "overskudd". Dette vil bedre både fondskapitalen, samt å skape grunnlag for å investere i utvikling av tjenestene også i fremtiden.

Totalt ble fondskapitalen i 2016 styrket med 17,4 mill. Nordre Land kommune avsatte totalt kr 23,6 mill. til fond i 2016. Det generelle disposisjonsfondet ble styrket med kr 9,3 mill., hvorav kr 3,7 mill. var opprinnelig budsjettert avsetning og kr 5,6 mill. var avsetning av resultatet for 2015.

Den såkalte "styrbare" delen av enhetene og administrasjonen inklusive selvkost, gikk samlet sett med et mindreforbruk i 2016 på kr 174.000,-. Tabellarisk vises enhetenes resultater slik (minus betyr «mindreforbruk»):

Kap.	Resultatenhet	Regnskap i år	Revidert budsjett	Avvik R-B
11	Politisk styring	3 738 708,71	3 956 000,00	-217 291,29
118	Tilleggsbevilgninger	150 000,00	-37 000,00	187 000,00
119	Lønnspotten	0,00	0,00	0,00
12	Sentraladministrasjonen	29 232 616,59	31 511 100,00	-2 278 483,41
17	Næring	-8 518 125,42	-10 174 000,00	1 655 874,58
18	Kirke og trossamfunn	5 805 384,94	5 757 300,00	48 084,94
19	Pensjonsforhold	-7 480 608,18	0,00	-7 480 608,18
221	Dokka Barneskole	24 958 702,17	24 975 400,00	-16 697,83
222	Torpa barne- og ungdomsskole	19 190 082,88	18 802 900,00	387 182,88
223	Dokka ungdomsskole	14 255 845,73	14 133 600,00	122 245,73
224	Nordre Land læringscenter	-2 182 813,86	290 200,00	-2 473 013,86
225	Skoleskyss	3 408 390,09	3 289 000,00	119 390,09
233	Torpa barnehage	9 911 997,93	9 863 200,00	48 797,93
234	Dokka barnehage	20 078 512,26	20 437 100,00	-358 587,74
236	Nordsinni barnehage	4 652 474,22	5 236 700,00	-584 225,78
24	Sentrale midler skole og barnehage	2 958 623,25	2 745 200,00	213 423,25
29	Kulturskole	2 576 313,27	2 675 500,00	-99 186,73
31	Sosialkontor	8 029 524,73	8 344 500,00	-314 975,27

33	Familie og helse	44 899 226,69	43 821 800,00	1 077 426,69
35	Tilrettelagte tjenester	39 706 371,82	40 953 600,00	-1 247 228,18
36	Omsorg og rehabilitering	99 001 705,75	95 152 200,00	3 849 505,75
39	Samhandlingsreformen	14 781,00	10 000,00	4 781,00
44	Teknisk drift	40 027 051,69	44 048 000,00	-4 020 948,31
45	Vann og renovasjon	-4 711 542,05	-5 332 500,00	620 957,95
51	Kultur	7 714 390,48	7 821 300,00	-106 909,52
71	Plan Miljø Næring	4 644 551,24	5 223 614,00	-579 062,76
75	Bygg/oppmåling	24 418,84	213 286,00	-188 867,16
8 og 9	Renter/omkostninger lån	99 632,52	0,00	99 632,52

Forklaring på økonomiske avvik på enhetene, blir kommentert under den enkelte enhets årsrapport i kapittel 3.

Fellesinntekter og fellesutgifter presentert i samme mal som det budsjettmessige kommunebidrag, spesifiserer avvikene mellom regnskap og budsjett på følgende måte:

Ansvar	Regnskap i år	Budsjett inkl. endring	Avvik	
17112	Konsesjonskraft	-4 103 740,49	-5 744 000,00	-1 640 259,51
17311	Andre næringsformål	-4 491 473,93	-4 430 000,00	61 473,93
81111	Skatter	-140 246 781,78	-132 550 000,00	7 696 781,78
81121	Eiendomsskatt	-33 575 439,00	-33 000 000,00	575 439,00
82111	Statlige rammetilskudd	-225 357 230,00	-228 009 000,00	-2 651 770,00
82522	Kompensasjonstilskudd	-2 597 201,00	-2 800 000,00	-202 799,00
91111	Renter / omkostninger på lån	6 587 140,96	7 802 000,00	1 214 859,04
91112	Andre renter / omkostninger	-6 836 826,88	-6 700 000,00	136 826,88
92111	Avdrag på lån	16 224 122,00	16 509 000,00	284 878,00
93111	Disposisjonsfond	10 509 776,56	10 090 000,00	-419 776,56
93121	Bundne driftsfond	294 342,00	0,00	-294 342,00
96111	Disp.tidl.års ikke disp.res	-6 809 776,56	-6 810 000,00	-223,44
97111	Overf.til kapitalregnskap	1 750 000,00	1 750 000,00	0,00

- = *mindreinntekt eller merutgift*

+ = *merinntekt eller mindreutgift*

Ansvar 17112 Konsesjonskraft er knyttet til inntektene fra salget av kommunens konsesjonskraft, 39,886341 GWh. I 2016 ble konsesjonskraftvolumet solgt til en pris knyttet til spotprisens månedssnitt med et påslag på 3,3 NOK/MWh. Grunnet lave strømpriser er inntektene noe lavere enn budsjettet. Budsjettet la opp til en gjennomsnittlig strømpris på 25 øre pr. kWh, med fradrag av 10,6 øre pr. kWh i innkjøpspris (OED-pris). Beregnet gjennomsnittlig pris basert på inntektene for 2016 ble 20,89 øre pr. kWh.

På ansvar 17311 Andre næringsformål er utbytte fra VOKKS på kr 150.000,- mer enn budsjettet. Budsjettet utbytte var kr 4,7 mill.

Nordre Land kommune hadde merinntekter på skatter sammenlignet med budsjett på vel kr 7,6 mill. Totalt hadde Nordre Land kommune en økning av sine skatteinntekter på 7,7 % mot en økning i landet på 8,7 %. En merinntekt på skatteinntektene vil medføre reduserte statlige rammetilskudd i form av redusert inntektsutjevning.

Eiendomsskatt gav en merinntekt i forhold til regulert budsjett på vel kr 0,5 mill. At eiendomsskatteinntektene ble noe høyere enn opprinnelig budsjett, skyldes i hovedsak merinntekter sammenlignet med budsjett knyttet til eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer. Dette har sammenheng med at budsjettet for 2016 ble lagt basert på eiendomsskatteinntektene fra 2015. I disse inntektene lå det reduksjoner som følge av tilbakebetalinger etter klagebehandling, og i år uten tilbakebetalinger er derfor inntektene noe høyere. I tillegg til eiendomsskatt fra ca. 65 nye eiendomsskatteobjekter.

Statlige rammetilskudd gav en mindreinntekt sammenlignet med regulert budsjett på kr 2,6 mill. Dette har sammenheng med inntektsutjevningen som følge av økning i skatteinntektene.

Renter og omkostninger knyttet til Nordre Land kommune sine lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken ble kr 1,2 mill. lavere enn budsjett. Dette skyldes lavere rente på innlånene enn budsjett. Gjennomsnittlig flytende rente i 2016 ble ca. 1,91 %. Renteinntekter fra videreutlån Husbanken ble marginalt lavere enn budsjett.

Lavt rentenivå gir også utslag på renter på bankinnskudd. Men på grunn av mer midler innestående på banken enn tidligere år, ble renteinntektene i tråd med budsjett. Andre renteinntekter er knyttet til videreutlån til VOKKS og renteinntekter knyttet til kommunale krav ble noe høyere enn budsjett. Gevinst fra finansielle instrumenter gav en merinntekt sammenlignet med budsjett på kr 170.000,- som følge av god utvikling i aksjemarkedet.

Avsetning til disposisjonsfond er ført i henhold til opprinnelig budsjett kr 3,7 mill. Regnskapsresultatet for 2015 er avsatt til fond, kr 5.559.776,56,- til generelt disposisjonsfond, kr 250.000,- til næringsfond og kr 1 mill. til Flyktingefond. Fondsavsetninger i tråd med budsjett og ved gode regnskapsresultater ansees viktig for å søke å opprettholde et fondsnivå og netto driftsresultat som indikerer en sunn kommuneøkonomi. Det generelle disposisjonsfondet er styrket i 2016.

Ett annet element inn i samme bilde er gjennomføringen av overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. For det første er dette en nødvendig overføring, da innbetalt egenkapitalinnskudd til KLP ikke kan finansieres på annen måte enn gjennom egenfinansiering. For det andre bedrer en slik overføring kommunens økonomiske stilling ved at egenkapitalfinansieringen, netto driftsresultat og gjeldsgraden bedres.

3 ÅRSRAPPORT FRA ENHETENE

3.1 SENTRALADMINISTRASJONEN

Sentraladministrasjonen ble i 2016 omorganisert, ved at organiseringen fra 1. september gikk fra fire kommunalsjefer til to stabsledere (HR/service og Økonomi/IKT), samt utviklingsteam i stab under rådmannen.

Resultater i forhold til styringskort:

Kommunen har en god innkrevingsgrad på restskatt og kommunale krav. Målet for stedlig arbeidsgiverkontroll er nådd hvert år tidligere, men for 2016 var resultatet 4,9 % av et mål på 5 %. Det vil for 2017 bli satt delmål på styringskortene i årshjulet, slik at delresultater bedre kan følges opp i løpet av året. Når det gjelder andel fakturaer betalt innenfor fristen, er resultatene for dårlige i hele 4 års-perioden. Det har i løpet av året blir foretatt purring/rapportering til de som har hatt fakturaer til behandling etter forfall. Rådmannen vil fortsatt ha fokus på dette temaet.

Sentraladministrasjonen har i 2016 et sykefravær på 6,6 %, fordelt med 1,7 % korttidsfravær og 4,9 % langtidsfravær. Sykefraværet er 2,5 prosentpoeng høyere enn i fjor, men fraværet er ikke arbeidsrelatert, og kan ikke påvirkes fra arbeidsgiver. Det legges til rette i den grad det er mulig, slik at arbeidstakere kan komme tilbake i jobb, eventuelt med gradvis sykmelding. Korttidsfraværet er stabilt.

Økonomi	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Politisk styring	3.919.000,-	3.888.708,71	99,23
Sentraladministrasjonen	31.511.100,-	29.232.616,59	92,77

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

På ansvaret politisk styring er det inntektsført øremerket statstilskudd til gjennomføring av innbyggerinvolvering i forbindelse med kommunereformen. Dette, sammen med lavere revisjonsutgifter enn budsjettet, gjør at politisk styring får et lite mindreforbruk.

For sentraladministrasjonens del er hovedforklaringen til mindreforbruket:

- Inntektsført vertskommunetilskudd for asylmottak for enslige mindreårige (Link)
- Vakanser i stillinger
- Refusjon sykepenger og fødselspenger uten tilsvarende innleie
- Inntektsført avslutning av forsikringssamarbeidet FOKSO

3.2 DOKKA BARNESKOLE

Dokka barneskole (DBS) har gjennom hele året deltatt i den statlige satsningen «Ungdomstrinn i utvikling», selv om DBS er en barneskole. Satsningen handler primært om regning i alle fag, men har også hatt fokus på læringsmiljø og refleksjon rundt egen undervisning. Enheten har oppløftende resultater på årets nasjonale prøver i skoleåret. På den negative siden ser enheten et forhøyet sykefravær blant de ansatte.

Resultater i forhold til styringskort:

Elevundersøkelsen for skoleåret 16/17 har fine resultater og vitner igjen om god trivsel.

Høstens nasjonale prøver ga resultater som viser at skolen endelig ligger på eller over fylkeskommunalt gjennomsnitt (parentesverdi) med 49 (49) skalapoeng i lesing, 51 (49) skalapoeng i regning og 50 (48) skalapoeng i engelsk. Nasjonalt gjennomsnitt for alle prøver er 50 skalapoeng. Det vil si at skolen for første gang på svært lenge er på nasjonalt gjennomsnitt, totalt sett.

Fraværet blant personalet for 2016 gikk opp fra 2015. Totalt opp fra 5 % i 2015 til 8 % i 2016. Langtidsfravær har gått opp til 6,2 %, mens korttidsfravær har gått ned til 1,8 %. Det jobbes tett opp mot den enkelte ansatte som er, eller er i fare for å bli sykmeldt.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	24 975 400	24 958 702	99,93

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Som følge av færre påmeldte barn viser regnskapet at SFO har en merkostnad på kr 293.000,- utover budsjett, som var kr 88 000. Refusjon sykmeldte sørger, på tross av mange endrede forhold rundt fosterhjemsplasserte barn, for balanse i regnskapet.

3.3 TORPA BARNE- OG UNGDOMSSKOLE

Lærerne på både barne- og ungdomstrinnet på Torpa barne- og ungdomsskole (TBUS) har deltatt i *Ungdomstrinn i utvikling* i regi av Utdanningsdirektoratet. Dette er et viktig bidrag i skolens utviklingsarbeid med mål om å heve læringsresultater over tid, samtidig som enheten jobber for å opprettholde god trivsel hos elevene. Det har vært spesiell fokus på regning i alle fag, vurdering for læring, og på refleksjon rundt lærernes lærings- og elevsyn dette året. Refleksjonsgrupper «på tvers» i personalet, har vært positivt i forhold til å se på TBUS som en samlet skole.

Resultater i forhold til styringskort:

Avgangselevne på TBUS 2016, oppnådde et meget godt læringsresultat, med grunnskolepoeng betydelig over landssnittet, noe det er all grunn til å være stolt av.

Styringskortet viser resultatene for nasjonale prøver for Nordre Land kommune samlet. Ser man på TBUS isolert sett, viser resultatene følgende: 5.trinn skårer på fylkessnitt i lesing, litt under i regning og betydelig under i engelsk. 8.trinn skårer over fylkessnitt i lesing og på fylkessnitt i regning. I engelsk er resultatet litt under fylkessnitt. 9.trinn skårer over fylkessnitt i lesing, og betydelig under i regning.

Samlet sett for TBUS betyr det at lesenivået er bra, og at det er viktig å opprettholde dette. I regning er det fortsatt en del å gå på, og det gjelder også engelsk, ikke minst på barnetrinnet.

Elevundersøkelsen viser at elevene på TBUS trives godt og at forekomsten av mobbing er lav. Når det gjelder spørsmålene som handler om vurdering for læring, ligger resultatene betydelig over landssnittet. Dette er et utviklingsområde det har vært fokus på gjennom flere år, og som sannsynligvis vil ha positiv innvirkning på læringsresultat over tid.

Brukerundersøkelsen viser at foreldrene totalt sett er fornøyde med SFO-tilbudet i Torpa, og resultatet ligger over landssnittet. Foreldrene viser en viss misnøye med pris for tjenesten og for tilgjengelighet i ferier og fridager.

Enheden har hatt et sykefravær på 3,3 %, langtidsfraværet er på 2,1 % og korttidsfraværet på 1,2 %. Dette er

lavt sykefravær og det laveste på flere år.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	18 802 900	19 190 082	102,06

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Enheten har hatt et merforbruk på kr 387.182,-. Merforbruket skyldes nye utfordringer som er kommet i løpet av året, og som har resultert i nye enkeltvedtak. Merforbruket er varslet i kvartalsrapportene, og det er gjennom hele året jobbet for å gjøre merforbruket så lite som mulig, bl.a. ved beskjeden bruk av vikarer. Videre har bl.a. endret bemanningsnorm på SFO, bidratt positivt til at den delen av enheten har et resultat innenfor budsjettert ramme.

3.4 DOKKA UNGDOMSSKOLE

Dokka ungdomsskole deltar i det statlige utviklingsprosjektet Ungdomstrinn i utvikling pulje 3. Støtten fra høgskolemiljø har nå opphørt, men enheten har fortsatt med statlig utviklingsveileder. Fokuset her ligger på organisasjonsutvikling og vurdering for læring, og prinsippet er kollektivt arbeid for å øke elevenes læringsutbytte.

Resultater i forhold til styringskort:

Fortsatt svak økning i grunnskolepoeng, samme trenden er for øvrig også nasjonalt. Nasjonale prøver omtrent som landet, men noe svakere resultater i regning 8.trinn enn på landsbasis. Svak framgang på elevundersøkelsen kan tyde på bedre praksis, i tråd med ungdomstrinn i utvikling.

Korttidsfraværet er veldig lavt siste år, 1,3 %, noe lavere enn forrige år. Langtidsfraværet er på 5,6 %, nær det halve av 2015. Langtidsfraværet kan i liten grad knyttes til jobb. Totalt fravær i 2016 på 6,9 % mot 13 % året før.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	14.133.600,-	14.255.845,73	100,86

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Fra 2015 til 2016 reduserte DUS kr 500.000,- i budsjettet, selv om endringen i elevmassen i realiteten ga økte behov. Bemanning ble holdt stabil, og økt behov i grunnbemanning ble dekket opp med bruk av statlig stilling. Kuttet har derfor blitt forsøkt tatt på annen drift, men det har ikke latt seg gjøre i samme omfang om budsjettert. Dette er da dekket med bruk av avsatte midler, samt at det ikke har blitt satt inn vikar i de tilfeller det har latt seg gjøre. Dette dekker da det som i realiteten er et høyere overforbruk.

3.5 LÆRINGSSENTERET

Nordre Land læringscenter jobber aktivt for å få bosatte flyktninger i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonsprogram. Læringscenteret har fokus på kvalitet i opplæring for alle deltakere i undervisning og oppfølging av den enkelte deltaker i introprogram, og jobber derfor også med utvikling av ansattes kompetanse.

Resultater i forhold til styringskort:

Enheten melder opp deltakere til norskprøve og samfunnskunnskapsprøve i perioden de er i introduksjonsprogrammet. Også andre deltakere føres fram til disse prøvene. Alle innvandrere med rett og plikt til norskopplæring tilbys dette innen tre måneder.

Målet med størst usikkerhet knyttet til seg, omhandler fortsatt hvor mange deltakere på introduksjonsprogram som ved avsluttet program går over i ordinær utdanning eller i arbeid. For å nå målet arbeides det med opplæringen som deltakerne får, og samarbeid med kommunale enheter/næringslivet for at deltakere skal få praksis og gjennom dette ha mulighet for kontakt med aktuelle arbeidsplasser. Målsettingen er også avhengig av arbeidsmarkedet og de svingninger som er der.

Det totale sykefravær for 2016 er 7,4 %. Langtidsfravær er på 5,1 % og korttidsfraværet er på 2,3 %. Sykefraværet har vært stabilt gjennom året. Sykefraværet har gått ned fra 9,6 % i 2015. Korttidssykefravær skyldes hovedsakelig ordinære smittsomme sykdommer som må påberegnes på et sted der mange mennesker er samlet. Langtidssykefravær har hatt årsak i sykdom hos den enkelte som ikke lar seg avklare/avhjelpe med tiltak på arbeidsplassen. Det arbeides med oppfølging av sykemeldte, både for å finne tilretteleggingstiltak og for oppfølging for å komme tilbake til arbeidsplassen.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	290 200,-	<u>-2 182 813,86</u>	-752,18

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Nordre land kommune har over de siste tre årene bosatt flere flyktninger enn opprinnelig vedtak på 15. Det overføres mest midler de tre første årene. I tillegg har kommunen tatt i mot familiegjenforente, og riktig antall lar seg ikke budsjettføres.

3.6 TORPA BARNEHAGE

BARNEHAGENS MANDAT:

"Se for deg et barn som går og bærer på en skattekiste. Denne kisten inneholder barnets evner og forutsetninger for å lykkes her i verden. Vår viktigste oppgave i barnehagen er å finne nøklene til kista og hjelpe barnet å låse opp de ulike rommene, slik at de kan få tatt alle sine evner i bruk. Vår oppgave er ikke å fylle kista, men å åpne den og være åpen for det vi måtte finne der ! (Pape)

Torpa barnehage sin visjon er ALT ER MULIG.

Torpa barnehage sitt satsingsområde for 2016:

«Se barnet innenfra» : Hvordan jobber vi med tilknytning i barnehagen? Det man legger inn av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter kommer ut som psykisk helse og mestring hos barna du jobber med. Hvert øyeblikk er en byggekloss i barnets liv.

I tidlig barndom utvikler barn seg mer enn noen annen periode i livet, og grunnlaget for videre læring og utvikling legges her. På bakgrunn av dette er det et must for barnehagen å ha fokus på området.

Korttidsfraværet var på 1,9 % og langtidsfravær var 11,2 %. Sammenlignet med 2015 har fraværet gått opp.

Årsaken er sammensatt, men har sammenheng med kronisk syke og mange gravide ansatte i 2015.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	9.773.100,-	9.911.997,93	101,42

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Torpa barnehage har økte lønnsutgifter til assistent. Endringer i brukerbetaling styrt fra sentrale myndigheter gir reduserte inntekter. For Torpa barnehage utgjør dette ca. kr 50.000,- for 2016. Avdeling Lundhaug har få barn, men på bakgrunn av lang åpningstid er det ikke mulig å redusere på bemanning. Konsekvensen er høye lønnsutgifter i forhold til antall barn som benytter tilbudet.

3.8 DOKKA BARNEHAGE

Siste del av 2016 har det vært mye fokus på innsparinger og eventuelle omorganiseringer.

Resultater i forhold til styringskort:

Fra sommeren og ut året har det blitt jobbet mye med både brukerundersøkelsen og medarbeiderundersøkelsen, henholdsvis med foreldregruppa og de ansatte. Et tidkrevende arbeid som har resultert i planer over tiltak både overfor barn og ansatte for å fremme kvaliteten på tjenesten.

Årets totale sykefravær er på 14,3 %, mot fjorårets 11,1 %. Langtidsfravær på 11,7 %, mot 7,9 % i 2015. Korttidsfravær på 2,6 %, mot fjorårets 3,2 %. Enheten har jobbet generelt med å redusere fraværet over tid, uten at det har gitt synlige resultater. Arbeidet skal settes mer i system for barnehagene i Nordre Land fra 2017.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	20 437 100,00	20 078 512,26	98,25

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Årets resultat viser et mindreforbruk, hovedsakelig i form av mindreforbruk fastlønn, men også mer refusjon sykelønn enn antatt bidrar positivt.

3.8 NORDSINNI BARNEHAGE

Et spesielt år for Nordsinni barnehage med variert søskengruppe, godt foreldresamarbeid, inntak av barn over hele året, opprettelse av FB-gruppe for enheten i august, OU -prosess og vedtak om nedleggelse av avdeling Skogvang i desember.

Godt samarbeid med foreldre om barn og barnegruppa, med fokus på lek, vennskap og dannelse. Skolestarteropplegget har samarbeid med begge avdelinger, turer og bruk av naturen. Søskengruppene gir samarbeid og empatiutvikling, stor hjelper små og små lærer av de store. Flere møter i Samarbeidsutvalget i forbindelse med OU –prosessen.

Resultater i forhold til styringskort:

Fravær i personalet er tilsvarende forrige år med et fravær totalt på 13,4 %, med korttidsfraværet på 2,4 % og langtidsfravær 11,0 %. Enheten tilrettelegger med tilpassede stillingsstørrelser, vakter og dager. Ergonomiske hjelpemidler brukes i hverdagen, enheten samarbeider tett med bedriftshelsetjenesten og det fokuseres på et godt personalsamarbeid med humor og fleksibilitet.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	5 236 700	4 652 474,22	88,84

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Nøktern drift hele året, gjenbruk og miljøhensyn preger innkjøp og forbruk. Barnehagen tar imot leker og utstyr fra foresatte og nærmiljø over hele året. Fleksibilitet i personalet ved behov for vikar, endring av vakter og tilpasning av dagene. Siden det ble vedtatt nedleggelse av avd. Skogvang, ble en del innkjøp avvendt, derfor lav forbruksprosent. Det ble også mer foreldrebetaling som følge av flere barn enn ventet ut fra søknader, men tatt inn pga. ledig kapasitet.

3.9 KULTURSKOLE

- Kulturskolen har hatt et vanlig arbeidsår med faste forestillinger og arrangementer.
- For første gang på 10 år deltok et av våre skolekorps (Dokka) i NM.
- Kulturskolens lærere har laget lokale læreplaner i tilknytning til kulturskolenes nye rammeplan.
- Det har for øvrig vært et utfordrende år for de ansatte med OU-prosessen som har ført til nedskjæringer og stillingskutt.

Resultater i forhold til styringskort:

Målene i styringskortet er stort sett nådd. Elevantallet er omtrent som i fjor. Oppslutningen om de ulike undervisningstilbudene er i sum stabil, men kulturskolen har en markant økning på dansegruppene og en nedgang på barnekor/solosang og piano.

Det totale sykefraværet var på 1,2 %. Alt er korttidsfravær.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	2 675 500	2 576 313	96,29 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Enheten har brukt ca. kr 100.000,- mindre enn budsjettert. Dette skyldes lavere lønnskostnader enn beregnet. Kulturskolen hadde en midlertidig vikarløsning for danseundervisningen med færre og større dansegrupper første halvår. I tillegg ble det foretatt reduksjon i solosangstillingen andre halvår.

3.10 NAV

Det nytter... målrettet arbeid gir resultater. NAV Nordre Land er kommunens arbeids- og velferdskontor som forvalter både kommunale og statlige ytelser, og som bidrar til å få innbyggerne over i arbeid, utdanning

og/eller aktivitet.

Resultater i forhold til styringskort:

Kontorets endrede organisering med bevisst satsing på ungdom med eget ungdomsteam har gitt positive resultater – mange unge er i statlige tiltak og andelen unge med økonomisk sosialhjelp har gått ned.

Trappaprojektet er et av virkemidlene som har gitt effekt i 2016, men det er først i 2017 at en vil se større effekt av dette prosjektet.

Det totale antallet som får økonomisk sosialhjelp har også gått betydelig ned, samt at andelen som er langtidsbrukere også er redusert. De brukerne som har størst utbetaling og som er langtidsbrukere viser seg å være blant annet bosatte flyktninger som er ferdig med INTRO-program, men som det er vanskelig å få ut i arbeid. Samarbeidet med Læringscenteret er i gang. Samarbeidet skal bidra til at bosatte flyktninger så tidlig som mulig i INTRO-programmet skal ha arbeidsrettet fokus ut fra individuelle behov for bistand.

Andel personer med nedsatt arbeidsevne og personer på dagpenger har relativt god overgang til arbeid. Men fortsatt er det stor andel personer som går over på uføretrygd eller er langtidsbrukere av AAP (arbeidsavklaringspenger).

Kontorets sykefravær har vært lavt. 10-faktor undersøkelsen blant de ansatte viser at de er meget godt fornøyd med kontorets indre forhold. Det er ikke iverksatt særlig tiltak i kontoret.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	8 344 500	8 029 525	97,4 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Det ble ved årets begynnelse signalisert at budsjettet til økonomisk sosialhjelp ikke ville holde – at det var ca. kr 500.000,- forlite. Det ble satt inn tiltak for å:

- A) få riktig oversikt over økonomisk sosialhjelp til bosatte flyktninger med botid mindre enn 5 år – jfr. at kommunen får integreringstilskudd fra IMDi for disse brukerne. For denne gruppen mottakere har kommunen hatt en sosialhjelpsutgift på ca. kr 370.000,- som er blitt dekket av integreringstilskudd.
- B) Få bedre oversikt og arbeidsrutiner vedrørende bruk av tiltak for personer på sosialhjelp.

Sosialhjelpsbudsjettet har ett merforbruk på ca. kr 290.000,- når overnevnte utgifter til bosatte flyktninger er dekket. Kontordrift inklusive lønnsutgifter har ett mindreforbruk på ca. kr 278.000,- som følge av at en del utgifter er dekket ved bruk av prosjektmidler (Trappaprojektet).

3.11 FAMILIE OG HELSE

Det har vært gjort mye godt arbeid i 2016 og enheten er stadig i endring pga. nye behov og utfordringer som skal løses/dekkes. Organisasjonsutviklingsprosjektet har vært en sentral del av arbeidet, i tillegg til daglig drift dette året. Det har vært krevende for de berørte tjenestene, både å ivareta daglig drift, samt ha fokus på innsparinger som ville gi konsekvenser for tjenestene som skal gis, samt at ansatte ville bli overtallige. Men likevel har det også vært noen positive erfaringer, fordi man har fått en gjennomgang av tjenestene og dens oppgaver, samt en større bevissthet ift. prioritering av oppgaver og konsekvenser av dette.

Land barnevernstjeneste har hatt sitt første hele driftsår. Tjenesten har i 2016 vært preget av et stort antall saker (meldinger og undersøkelser), komplekse saker, brudd på undersøkelsesfrister og manglende oppfølging av fosterhjem. I den daglige driften har det vært mangel på struktur, rutiner og god samordning, samt et til tider høyt sykefravær. Etter tilsyn fra Fylkesmannen satte kommunen derfor, fra tidlig i desember 2016, i gang arbeidet med en plan for en forsvarlig barnevernstjeneste. Denne ble vedtatt i Nordre Land kommunestyre den 20. desember 2016.

Enheten Familie og helse har i 2016 hatt totalt et korttidsfravær på 0,8 % og et langtidsfravær på 9,3 %, kontra 1,1 % korttids- og 6,4 % langtidsfravær i 2015.

Tjeneste	Regnskap	Budsjett	Forbruks%
Administrasjon	7 490	6 413	117
Legestasjoner	5 829	5 165	113
Miljørettet helsevern	818	761	108
Helsesøstertjenesten	3 272	4 136	79
Fysio/ergoterapi	3 685	3 701	100
Psykisk helsevern	4 778	5 056	95
PPT	2 322	2 601	89
Barnevern	16 699	14 292	116
Fagertun/barnebolig	1	1 693	0
Totalt for enheten:	44 899	43 821	102

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Familie og helse har et merforbruk på ca. kr 1 mill. for 2016. På barnevern isolert er merforbruket kr 2,4 mill., men pga. mindreforbruk i de andre tjenestene ble merforbruket for enheten totalt sett redusert til ca. kr 1 mill.

I 2016 har enheten gitt helse- og tolketjenester til opprettet asylmottak (LINK). Kommunens tilskudd for å finansiere disse tjenestene er innteksført på sentraladministrasjon med ca. kr 1,1 mill.

Det har også vært langvarig sykefravær både i ppt og ved helsestasjon som har ført til mindreforbruket.

3.12 TILRETTELAGTE TJENESTER

Tilrettelagte tjenester har gjennom året hatt endringer i tjenestene, både opphør av tjenester, endrede og nye behov. Driften har på grunn av dette vært preget av mye arbeid med turnus og med til dels store endringer i driften. Prosjekt langvakter i en bolig har vist gode resultater for både brukere og ansatte, og vil bli videreført. LEAN er benyttet aktivt i daglig drift, for eksempel har ledergruppa hatt 69 forbedringsforslag hvorav 56 er implementert i 2016.

Resultater i forhold til styringskort:

Styringskortet viser et positivt resultat ved at enheten har klart å øke andel årsverk med fagutdanning. Antall tjenestemottakere med samarbeidsavtale med Habiliteringstjenesten har gått ned. Dette har sammenheng med at varslingssystemer opp imot helsehjelp, epilepsianfall, ikke lenger blir hjemlet i kap. 9 i Helse - og omsorgstjenesteloven som bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming.

Sykefraværet er redusert med 1,9 % sammenlignet med 2015, men enheten når ikke målsettingen i styringskortet. Resultater for sykefraværet i 2016 viser totalt 9,4 %, med 2,5 % korttidsfravær og 6,9 % langtidsfravær. Enheten har hatt stort fokus på nærvær, og det har blitt arbeidet svært aktivt opp imot sykefraværsoppfølging med samtaler og tilrettelegging på avdelingene og på tvers av avdelinger.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	40 953 600	39 706 371	96,95 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Resultatet viser et mindreforbruk som har sammenheng med reduserte utgifter lønn på grunn av rask omorganisering av ansatte etter opphør av tjeneste. I tillegg har enheten merinntekter knyttet til refusjon sykepenger sammenlignet med budsjettet.

3.13 OMSORG OG REHABILITERING

Omsorg og rehabilitering har i året 2016 hatt fokus på kvalitet og organisasjonsutviklingsprosjektet. Det er spesielt to områder som enheten ønsker å nevne innenfor kvalitet; velferdsteknologi og ansettelse av ny sykehjemslege. Enheten har jobbet aktivt med velferdsteknologi i 2016, og har lagt gode forutsetninger for å heve kvaliteten for brukere og ansatte når prosjektene blir implementert i 2017. Ansettelse av ny sykehjemslege har bidratt til å heve kvaliteten på de medisinskfaglige tjenestene innenfor enheten.

Resultater i forhold til styringskort:

Arbeidet med nytt pasientvarslingsanlegg ble startet i 2016. En minimumsversjon skal være i drift fra juli -17 og full drift fra september. Prosjektet avsluttes april 2018. Innovasjonsarbeidet knyttet til velferdsteknologi har fem deler:

- Pasientvarsling demensavdeling (i drift siden ultimo 2014)
- Pilotprosjekt HJEM
- Utvikling av nytt pasientvarslingsanlegg for Landmo omsorgs- og rehabiliteringssenter
- Utvikling av felles løsning for alarmmottak på tvers av tjenestenivå i kommunen
- Test av bruk av eksternt responscenter

Prosjektene gir erfaringer for videre utviklingsarbeid, som kan videreformidles mot andre kommuner. Nordre Land kommune vil gjennom dette arbeide søke opptak i Nasjonalt program for velferdsteknologi – Omsorgsplan 2020.

Omsorg og rehabilitering har gjennomført brukerundersøkelse våren 2016. Enheten er på eller over landsgjennomsnittet på samtlige måleparametere.

Enhetene vil bruke resultatene i forbedringsarbeidet som gjøres på hver enkelt avdeling. Brukerne har vært

flinke til å gi kommentarer som kan benyttes i den interne utviklingsarbeidet i avdelingene.

Enheten har færre avviksmeldinger knyttet opp mot medisiner og vold/ trusler i 2016 sammenlignet med tidligere år. Det er nedgang i antall avviksmeldinger på samtlige områder.

Sykefraværet var i 2016 10,1 % (9,1 % i 2015, 11,1 % i 2014 og 15,1 % i 2013). Korttidsfraværet var 2,3 %, mens langtidsfraværet utgjorde 7,8 %. Enheten har en økning i langtidsfraværet sammenlignet med 2015. Fraværet er i all hovedsak knyttet opp mot forhold som ikke er jobbrelaterte.

Økonomi

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	95 152 200	99 001 705	104,05

Enheten har et merforbruk på kr 3.849.505,-. Enheten ønsker å trekke frem 4 hovedgrunner til dette merforbruket i 2016:

- Ressurskrevende brukere
- Høyere sykefravær
- Sykehjemslege
- Hjemmetjenesten

Ressurskrevende brukere:

Landmo har hatt brukere som har hatt behov for en høyere bemanning enn det ble tatt høyde for i budsjettet for 2016. Det var en bruker som oppfylte kravene til å søke refusjon fra staten, men kommunen må betale en egenandel på kr 1.157.000,- + 20 % i egenandel på det totale refusjonskravet over innslagspunktet.

Høyere sykefravær:

Enheten fikk et innsparingskrav på kr 1,5 millioner i forbindelse med budsjettarbeidet for 2016. Dette kravet tok utgangspunkt i et rekordlavt sykefravær som var på 9,1 % i 2015. Enheten har ikke klart å innfri dette innsparingskravet da sykefraværet for 2016 ligger 1 % høyere, 10,1 %.

Sykehjemslege:

Enheten har i perioden fra medio januar til medio september brukt vikarbyrå for å dekke legebehovet inne på Landmo. Budsjettet for 2016 hadde ikke tatt høyde for de ekstra utgiftene som dette utgjorde for enheten i perioden. Enheten fikk rekruttert en fast ansatt sykehjemslege fra september 2016. Kostnadene har vært innen for budsjett i perioden oktober til desember 2016.

Hjemmetjenesten:

Utviklingstrenden som ble beskrevet i årsmeldingen 2015 har fortsatt i 2016. I perioder har avdelingen på Dokka flere vedtakstimer enn det grunnbemanningen tar høyde for.

3.14 TEKNISK DRIFT OG EIENDOM

Et meget godt år for TDE på alle områder.

Resultater i forhold til styringskort

Enheten har fått fokus på internkontroller og hvor viktig dette er;

- Kjemisk helsevern
- Strukturendring i IK – avløp
- Lean prosess for IK – vann
- Årlig kontroll av løfteredskaper og annet tyngre utstyr som krever sertifisering

Årets sykefravær er 4,9 %, hvorav 3,2 % er på langtidsfravær og 1,7 % på korttidsfravær. Utviklingen i sykefraværet i gjennom året er at det har gått opp på slutten av året og spesielt langtidssykefraværet. Fraværet totalt er lavt i forhold til de yrkesgrupper vi organiserer sammenligner vi oss med andre kommuner. Vi har hele tiden fokus på sykefravær og oppfølging, og dette har sammen med lean prosesser gitt oss gode og forbedrede resultater på sykefravær.

Økonomistatus	Regnskap	Budsjett	Forbruks %
Teknisk Drift	40 027 051,69	44 048 000	90,87
Selvkost	-4 711 542,05	-5 332 500	88,36

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Enheten har brukt mye egne folk på selvkost-området og på den måten spart utgifter på driftsbudsjettet. Enheten har hatt år med kun normalt vedlikehold av maskiner og utstyr, i tillegg til en fin vinter før nyttår med mindre snøbrøyting enn normalt.

Syssettings senter/vedsenteret har hatt stor produksjon og salg av ved.

Pågående fokus på prosjekter med særlig fokus på planlegging / økonomi og fast rapportering på disse hver måned.

Også stort fokus på økonomi på drifta vår med faste rapporteringsmøter gjør at enheten begynner å fungere bedre og bedre.

Konklusjon på både drift og selvkost er at enhetens ansatte har mye mere fokus på eierforholdet til det de gjør, og ut fra det sammen med de andre tiltakene som er satt inn får en økonomisk gevinst totalt sett.

3.15 KULTUR

Aktiviteten på kulturenheten var normalt høy gjennom hele 2016. Arbeidet med revidering av kommunens plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv ble sluttført i desember. Tilskudd til kulturformål ble fordelt på vanlig måte. Det ble som vanlig arrangert kulturuke i februar og flere enkeltstående arrangementer gjennom året.

Resultater i forhold til styringskort:

Biblioteket har hatt en liten nedgang i både besøk og utlån sammenlignet med 2015. Høsten 2016 ble skranken flyttet nærmere Sentrumsservice. Samtidig ble åpningstiden utvidet, slik at biblioteket nå har åpent fra 08:00 til 15:30 mandag – fredag. I tillegg er biblioteket som før åpent torsdag kveld og lørdag formiddag.

Parken ungdomsklubb hadde et aktivt år med 291 medlemmer første halvår og 270 siste halvår. Alle turer og arrangementer ble gjennomført med mange ungdommer og god stemning! Bra deltakelse på Ung Sommer og

mange deltakere på UKM, noe som igjen gjorde Nordre Land til den største kommunen når det gjelder deltakelse i Oppland. Gjennomsnittsbesøket på klubben var på 71 på tirsdager og 123 på fredager.

Kinobesøket gikk opp fra 7.449 i 2015 til 9.900 i 2016. Økningen skyldes i hovedsak god tilgang på film med stort publikumspotensial. Elektronisk billettsystem ble innført, noe som også kan ha hatt positiv innvirkning på besøkstallet. De tekniske installasjonene fungerte i hovedsak som de skulle.

Kulturenheten hadde i 2016 et korttidsfravær på 0,7 %. Det er ikke registrert langtidsfravær. Enheten har fokus på godt arbeidsmiljø.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	7 821 300	7 714 390	98,63

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Kulturenhetens regnskap for 2016 viser et mindreforbruk på kr 106.910,-. Mindreforbruket skyldes lavere lønnsutgifter enn budsjettet på biblioteket, noe som har sin årsak i at ledige vikariater ikke var fullt besatt. Enhetsleder har ingen kommentarer til økonomistatus utover dette.

3.16 PLAN OG NÆRING

Plan og næring består av fagområdene byggesak, oppmåling / geodata, plan, miljø, jordbruk, skogbruk, vilt og fisk.

Resultater i forhold til styringskort:

Status for kommunens planarbeid:

- * Kommuneplanens arealdel: ferdigbehandlet våren 2016.
- * Kommunedelplan Synnfjell Syd: Ferdigbehandlet høst 2016.
- * Kommunedelplan Synnfjell Øst: Ble sendt på førstegangshøring høsten 2016.
- * Områderegeringsplan Elverom: 1. gangs høring sommer 2016. Kan vedtas våren 2017.
- * Områderegeringsplan Dokka Vest: Planprogram er lagt ut til offentlig ettersyn.

Vegadressering:

Prosjektet med adressering i hytteområder er godt i gang. Vegnavn er på de fleste vegene vedtatt av Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk. Det er satt ut skilt og de nye adressene i hytteområdene vil bli gjeldende fra våren 2017. Det gjenstår fremdeles vedtak fra Språkrådet på en del vegnavn før prosjektet kan ferdigstilles.

Årets sykefravær var 5,6 %, herav 4,0 % langtidsfravær og 1,6 % er korttidsfraværet. Dette er en liten økning fra tidligere år.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	5 436 900	4 668 970	85,88 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Lavere forbruk skyldes i hovedsak vakant stilling saldert i forbindelse med OU-prosessen. I tillegg har aktiviteten innenfor byggesak og oppmåling vært høy, noe som har gitt gebyrinntekter utover budsjett.

4 INVESTERINGER 2016

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Forbruk 2016	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01001	Digitalisering - Kino	1 283 000	1 237 319,00	0	-111 000	-111 736,54	1 125 582,46	157 417,54
K-97/08 oppr budsjett 800.000+K-12/10 483.000,+K-96/16 -111.000,-.								
Kommentar: Etter at det nasjonale digitaliseringsprosjektet ble avsluttet viste det seg at prosjektet ble noe rimeligere enn antatt. Kommunen har derfor fått tilbakeført sin andel av mindreforbruket.								
01202	Bygging kommunale idrettsanlegg og nærmiljøanlegg	390 000	246 548,75	0	0	217 123,00	463 671,75	-73 671,75
K-113/11 oppr budsjett 390.000,-.								
Kommentar: Har søkt og fått innvilget spillemidler. Prosjektet avsluttes 2017 med et lite mindreforbruk. Sluttrapport kommer så fort dette er ferdigstilt.								
01210	Utvidelse tomtefelt Elverom	8 700 000	5 710 121,44	0	2 000 000	2 044 199,21	7 738 984,65	961 015,35
	Inntekter i prosjektet:					-15 336,00		
	Netto i prosjektet:					2 028 863,21		
K-113/11 oppr budsjett 200.000 + K-100/12 oppr budsjett 2.500.000 + K-73/13 oppr budsjett 6.000.000.								
Kommentar: Tomtefeltet er ferdig opparbeidet. Asfaltering utsettes inntil videre. Det er framforhandlet avtale med Torpa IL om kompensasjon for omlegging av lysløype. Prosjektet forventes avsluttet i løpet av 2017 innen vedtatt bevilgning.								
01211	Dokka Kulturstasjon	4 500 000	3 673 100,42	0	746 000	745 735,82	4 418 836,24	81 163,76
K-113/11 oppr budsjett 4.500.000.								

Kommentar: Det er søkt om, og innvilget kr 100.000 i UU-midler til ombygging av utvendig og innvendig inngangsparti. Arbeidet utføres i løpet av 2017.
Noen andre, mindre arbeider som gjenstår blir også gjennomført i løpet av inneværende år.

01215	Permanent barnehage Øygardsjordet	14 000 000	12 053 214,96	0	115 000	107 265,10	12 160 480,06	1 839 519,94
--------------	--	-------------------	--------------------------	----------	----------------	-------------------	----------------------	---------------------

K-113/11 oppr budsjett 14.000.000.

Kommentar: Arbeidstilsynet har godkjent støymålingene som er utført i barnehagen. Det gjenstår noe dokumentasjon vedr luft/ventilasjon.
Dette er forhold som forventes avklart ganske omgående. Prosjektet avsluttes i løpet av inneværende år.

01217	Elektronisk låsesystem Landmo	720 000	707 889,26	0	13 000	0,00	707 889,26	12 110,74
--------------	--------------------------------------	----------------	-------------------	----------	---------------	-------------	-------------------	------------------

K-113/11 kr. 450.000,- + 270.000,- fra prosjekt 01402.

Kommentar: Prosjektet er avsluttet innen vedtatt bevilgning. Sluttrapport kommer.

01225	Utredning og prosjektering Riisby renseanlegg	4 875 000	1 574 044,46	0	3 301 000	3 373 933,20	4 947 977,66	-72 977,66
--------------	--	------------------	---------------------	----------	------------------	---------------------	---------------------	-------------------

K-113/11 oppr budsjett 100.000+K-100/12 oppr budsjett 500.000+K-96/16 275.000,- fra prosjekt 01612.

Kommentar: Prosjektet er avsluttet med et merforbruk på kr 72.977,66. Alle kostnader var ikke kartlagt ved rapportering ved årsskifte. Sluttrapport er under utarbeidelse.

01229	Renovering Torpa vannverk	5 365 000	4 431 979,04	0	435 000	446 655,61	4 878 634,65	486 365,35
--------------	----------------------------------	------------------	---------------------	----------	----------------	-------------------	---------------------	-------------------

K-113/11 oppr budsjett 1.500.000 + K-100/12 oppr budsjett 2.100.000.

Kommentar: Noe arbeider med forfilter gjenstår. Prosjektet forventes avsluttet i løpet av inneværende år.

01239	Utkjøp festetomter	8 800 000	5 823 033,00	0	2 851 000	2 850 574,00	8 673 607,00	126 393,00
--------------	---------------------------	------------------	---------------------	----------	------------------	---------------------	---------------------	-------------------

K-sak 47/12 5.800.000+K-sak 27/16 kr 3.000.000,-.

Kommentar: Prosjektet avsluttes i 2017 med et sannsynlig lite overforbruk på ca. kr. 12.000.-

01305	Sikker utskrift	493 000	164 759,98	0	125 000	121 516,39	286 276,37	206 723,63
--------------	------------------------	----------------	-------------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	-------------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 343.000+K-sak 73/13 oppr budsjett 150.000.

Kommentar: Sikker utskrift er etablert på flere avd. i 2016. Prosjektet skal slutføres innen utgangen av 4.kv. 2016 innenfor tildelte ramme.
Alle avd. som har meldt behov har fått sikker utskrift. Prosjektet ble avsluttet i 2016.

01307	ROS-tiltak	3 300 000	3 066 575,81	0	216 000	217 379,56	3 283 955,37	16 044,63
--------------	-------------------	------------------	---------------------	----------	----------------	-------------------	---------------------	------------------

Kst 100/12 kr. 2.500.000,- + Kst 112/14 kr 800.000,-

Kommentar: Igjenværene bevilgning brukes til innkjøp av materialer til overbygg aggregat Korsvold. Avsluttes i løpet av 2017.

01313	Energimerking av kommunale bygg	750 000	0,00	0	40 000	41 969,00	41 969,00	708 031,00
--------------	--	----------------	-------------	----------	---------------	------------------	------------------	-------------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 250.000+K-sak 73/13 oppr budsjett 250.000 + Ksak 112/14 250.000,-

Kommentar: Arbeidet er satt bort etter konkurranse. Arbeidet fra leverandør er slutført. Totalferdig med sluttattest ila 2017.

01317	Tak kantine Landmo	350 000	0,00	0	50 000	48 402,25	48 402,25	301 597,75
--------------	---------------------------	----------------	-------------	----------	---------------	------------------	------------------	-------------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 350.000.

Kommentar: Jobben ble mere omfattende enn først antatt, både med ventilasjon og at det var råte flere steder. Ny bevilgning legges fram for formannskapet.
Jobben avsluttes i 2017.

01327	Fortau Landmovegen, regulering	1 150 000	903 491,07	0	163 000	135 389,88	1 038 880,95	111 119,05
--------------	---------------------------------------	------------------	-------------------	----------	----------------	-------------------	---------------------	-------------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 150.000+K-sak 73/13 1.000.000.

Kommentar: Den formelle delen vedr grunnverv gjenstår. Omsøkes og gjennomføres i løpet av 2017.

01338	Utbedringer Brovoll vannverk	1 900 000	60 180,60	0	494 000	535 650,70	595 831,30	1 304 168,70
--------------	-------------------------------------	------------------	------------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	---------------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 500.000+K-sak 86/14 kr 1.000.000 fra 01232 og kr 400.000 fra 01417.

Kommentar: En god del innvendige arbeider gjenstår. Utføres i løpet av 2017.

01339	Utenomhus skoleområde Torpa	150 000	0,00	0	150 000	149 981,28	149 981,28	18,72
--------------	------------------------------------	----------------	-------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	--------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 500.000+K-sak 86/14 kr 1.000.000 fra 01232 og kr 400.000 fra 01417.

Kommentar: Prosjektet er avsluttet. Sluttrapport er skrevet.

01405	Skilting og dørmerking inne Dokka barneskole	120 000	0,00	0	110 000	106 651,44	106 651,44	13 348,56
--------------	---	----------------	-------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	------------------

K-sak 73/13 oppr budsjett 120.000.

Kommentar: Noen skilt som mangler er bestilt. Avsluttes i løpet av 2017 innen vedtatt bevilgning.

01407	Komplettering adressering i Nordre Land	700 000	3 858,75	0	670 000	936 935,58	928 494,33	-228 494,33
--------------	--	----------------	-----------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	--------------------

Inntekter i prosjektet:

Netto i prosjektet:

-12 300,00

924 635,58

K-sak 73/13 oppr budsjett 700.000.

Kommentar: Forventes ferdig i 2017.

01418	Flomsikring	850 000	457 911,57	0	0	124 987,50	582 899,07	267 100,93
--------------	--------------------	----------------	-------------------	----------	----------	-------------------	-------------------	-------------------

K-sak 41/14 850.000.

Kommentar: Flomberegninger er utført. Tiltak avventes reg.plan Dokka.

01419	Flerbrukshall Torpa (forprosjekt)	1 350 000	644 329,04	250 000	705 000	705 812,62	1 350 141,66	-141,66
--------------	--	------------------	-------------------	----------------	----------------	-------------------	---------------------	----------------

K-sak 24/14 500.000+K-sak 94/14 600.000+K-sak 130/15 oppr budsjett 250.000.

Kommentar: Prosjektet er avsluttet. Sluttrapport er skrevet.

01504	Trådløst nett barnehagene	310 000	0,00	0	20 000	12 761,46	12 761,46	297 238,54
--------------	----------------------------------	----------------	-------------	----------	---------------	------------------	------------------	-------------------

K-sak 130/15 oppr budsjett kr 310.000.

Kommentar: Prosjektet er i gang iht. plan og slutføres høsten 2016. Forventes løst innenfor tildelt økonomisk ramme.

På grunn av bytte sentralt løsning trådløst nett er prosjektet forskjøvet til 2017. Forventet slutført i 2017.

01506	Oppgradering småskoleplassen	600 000	391 096,77	0	208 000	355 266,69	746 363,46	-146 363,46
--------------	-------------------------------------	----------------	-------------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	--------------------

K-sak 130/15 oppr budsjett kr 600.000.

Kommentar: Det er søkt om spillemidler som vil dekke opp det merforbruket som regnskapet viser pr d.d. Prosjektet avsluttes i 2017.

01507	Renovering/nybygg lagerskur	354 000	0,00	0	354 000	353 398,49	353 398,49	601,51
--------------	------------------------------------	----------------	-------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	---------------

K-sak 130/15 oppr budsjett kr 300.000+K-sak 96/16 kr 54.000,- fra 01660.

Kommentar: Prosjektet er avsluttet innen revidert bevilgning. Sluttrapport er skrevet.

01508	IKT-prosjekter 2015	500 000	48 962,54	0	200 000	245 003,98	293 966,52	206 033,48
--------------	----------------------------	----------------	------------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	-------------------

K-sak 130/15 oppr budsjett kr 500.000.

Kommentar: Prosjektering er i gang. Forventes fullført innen utgangen av 2016. Prosjektet med nytt trådløst nett er i gang og forventes fullført i 2017.

01509	Anskaffelse steamkoker kjøkken	310 000	0,00	0	310 000	469 503,75	469 503,75	-159 503,75
--------------	---------------------------------------	----------------	-------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	--------------------

K-sak 130/15 oppr budsjett kr 310.000.

Kommentar: 2 nye kokkjeler til kjøkkenet på Landmo. De gamle kjelene var fra 2005 og bar preg av høy slitasje, da de brukes hver dag. Ved gjennomgang fra et eksternt firma som sertifiserer utstyret en gang i året, ble enheten anbefalt å bytte det ut umiddelbart. For å ivareta matsikkerheten, måtte innkjøpe foretas umiddelbart. Billigste tilbudet ble valgt, men rammen var ikke tilstrekkelig.

01515	Brannhydrant i Storgata - ROS	180 000	162 751,80	0	17 000	19 825,00	182 576,80	-2 576,80
--------------	--------------------------------------	----------------	-------------------	----------	---------------	------------------	-------------------	------------------

K-sak 112/14 kr 180.000.

Kommentar: Prosjektet er avsluttet. Sluttrapport er under utarbeidelse.								
01516	Permanent base hjemmetjenesten	1 440 000	1 218 182,69	0	3 500	0,00	1 218 182,69	221 817,31
K-sak 129/15 kr. 1.600.000+K-sak 23/16 - 560.000,- til prosjekt 01615.								
Kommentar: Prosjektet er avsluttet. Sluttrapport er skrevet.								
01570	Sikring og ENØK-tiltak kirker	1 000 000	297 706,15	0	32 000	31 675,00	329 381,15	670 618,85
K-sak 112/14 kr. 1.000.000.								
Underprosjekter:								
01562	Åsli kapell		294 250,14			31 675,00		
Kommentar: Underprosjekt 01562 er avsluttet. Restbevilgning overføres til 2017.								
01588	Kjøp/salg av kommunale eiendommer	330 000	0,00	0	330 000	611 092,00	354 754,00	
	Inntekter i prosjektet:					-256 338,00		
	Netto i prosjektet:					354 754,00		
Kommentar: Prosjektet bør avsluttes og nytt prosjekt 01788 opprettes og midler overføres.								
01601	Utskifting kjøretøy/varige driftsmidler TDE (inkl. bil til TT)	700 000	0,00	700 000	700 000	724 775,00	724 775,00	-24 775,00
K-sak 130/15 kr 700.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er avsluttet med et lite merforbruk. Overforbruk tas på årets rammebevilgning. Sluttrapport skrives								
01602	IKT-prosjekter 2016	500 000	0,00	500 000	80 000	192 682,50	192 682,50	307 317,50
K-sak 130/15 kr 500.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er utsatt pga. synergier med andre prosjekter. Prosjektoppstart er april 2017. Prosjektet er planlagt fullført 1. kv. 2018.								

01603	Asfaltering skoleplassen TBUS	450 000	0,00	450 000	390 000	266 230,00	266 230,00	183 770,00
K-sak 130/15 kr 450.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er ferdig og sluttrapport er ferdig.								
01604	Utskifting av lift	700 000	0,00	700 000	615 000	632 500,00	632 500,00	67 500,00
K-sak 130/15 kr 700.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er avsluttet. Sluttrapport er skrevet.								
01606	Velferdsteknologi	500 000	0,00	500 000	250 000	437 500,00	437 500,00	412 500,00
	Inntekter i prosjektet:					-350 000,00		
	Netto i prosjektet:					87 500,00		
K-sak 130/15 kr 500.000,-.								
Kommentar: Innkjøp av utstyr til anlegg som testes ut i private hjem. Prosjektet fortsetter i 2017.								
01607	Nytt ringesystem Landmo	1 000 000	0,00	1 000 000	0	0,00	0,00	1 000 000,00
K-sak 130/15 kr 1.000.000,-.								
Kommentar: Planleggingen er startet opp i 2016. Investeringen vil bli foretatt i 2017.								
01608	Feide	300 000	0,00	300 000	0	0,00	0,00	300 000,00
K-sak 130/15 kr 300.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er i gang og er planlagt fullført i løpet av 3.kvartal 2017.								
01609	Fortau Idrettsvegen	1 500 000	0,00	1 500 000	844 000	1 056 248,12	1 056 248,12	865 643,88
	Inntekter i prosjektet:					-421 892,00		
	Netto i prosjektet:					634 356,12		
K-sak 130/15 kr 1.500.000,-.								

Kommentar: Prosjektet er ikke ferdigstilt og videreføres og avsluttes i 2017.

01610	Renovering TBUS solskjerming	1 000 000	0,00	1 000 000	679 000	678 553,50	678 553,50	321 446,50
--------------	-------------------------------------	------------------	-------------	------------------	----------------	-------------------	-------------------	-------------------

K-sak 130/15 kr 1.000.000,-.

Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt godt innen vedtatt bevilgning. Sluttrapport er skrevet.

01611	Oppgradering driftskontrollanlegg	700 000	0,00	700 000	0	0,00	0,00	700 000,00
--------------	--	----------------	-------------	----------------	----------	-------------	-------------	-------------------

K-sak 130/15 kr 300.000,-.

Kommentar: Prosjektet videreføres i 2017. Firma Guard har fått i oppdrag å oppgradere driftskontrollanlegget.

01612	Tilkobling abonnenter til eksisterende VA-nett	125 000	0,00	2 000 000	1 244 000	0,00	0,00	125 000,00
--------------	---	----------------	-------------	------------------	------------------	-------------	-------------	-------------------

K-sak 130/15 kr 2.000.000,-+K-96/16 -275.000,- til prosjekt 01225.

Kommentar: Ramme fordelt andre prosjekter.

01613	Prosjektering biologisk rensetrinn Dokka RA	250 000	0,00	250 000	0	0,00	0,00	250 000,00
--------------	--	----------------	-------------	----------------	----------	-------------	-------------	-------------------

K-sak 130/15 kr 250.000,-.

Kommentar: Forprosjekt i 2017. Sweco er inne som Rådgiver.

01614	Prosjektering høydebasseng inkl. ny tilførselsledning	300 000	0,00	300 000	0	0,00	0,00	300 000,00
--------------	--	----------------	-------------	----------------	----------	-------------	-------------	-------------------

K-sak 130/15 kr 300.000,-.

Kommentar: Prosjektering i 2017. Cowi er inne som Rådgiver.

01615	NAV og Barnevern mottak	355 000	0,00	0	330 000	330 405,14	330 405,14	24 594,86
--------------	--------------------------------	----------------	-------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	------------------

K-sak 23/16 kr 290.000,- fra 01516+K-sak 96/16 65.000 fra 01616

Kommentar: Prosjektet er avsluttet og sluttrapport er skrevet.

01616	Oppgradering Dokka Helsehus	205 000	0,00	0	205 000	205 456,08	205 456,08	-456,08
--------------	------------------------------------	----------------	-------------	----------	----------------	-------------------	-------------------	----------------

K-sak 23/16 kr 270.000,- fra 01516+K-sak 96/16 - 65.000 til 01615								
Kommentar: Prosjektet er avsluttet og sluttrapport er skrevet.								
01617	Tilknytning VA Kvernbakken	1 200 000	0,00	0	1 200 000	1 247 648,51	1 247 648,51	-47 648,51
Underprosjekt av 01612								
Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt. Sluttrapport er ferdig.								
01618	Prosjektering VA Holmenjordet	150 000	0,00	0	150 000	0,00	0,00	150 000,00
Underprosjekt av 01612								
Kommentar: Prosjektering i 2017. Høyer Finseth er inne som Rådgiver.								
01619	Prosjektering VA Vinjarmoen	250 000	0,00	0	250 000	0,00	0,00	250 000,00
Underprosjekt av 01612								
Kommentar: Prosjektering i 2017. Norconsult er inne som Rådgiver.								
01620	Utkjøp biler hjemmetjenesten	3 440 000	0,00	0	3 440 000	3 460 011,00	3 460 011,00	-20 011,00
K-sak 41/16 kr 3.440.000,-.								
Kommentar: Det er inngått avtale om gjennkjøp av 11 leasede VW Caddy, samt bestilt 6 nye VW Caddy.								
01621	Kolterudsvegen VA-nett	2 200 000	0,00	0	2 200 000	253 843,12	253 843,12	1 946 156,88
K-sak 130/15 kr 2.200.000,-.								
Kommentar: Prosjektet videreføres og avsluttes i 2017								
01640	Fornyelse av VA-nettet (ramme for delprosjekt)	3 500 000	0,00	3 500 000	1 750 000	1 633 920,82	1 633 920,82	1 866 079,18

K-sak 130/15 kr 3.500.000,-.

Underprosjekter:

Opprusting VA Barsokveien.men pga et uforutsett tillegg så kommer det en sak til

01641 Kommunestyret. 1 633 920,82

Kommentar: Prosjektet sluttføres våren 2017

01650	Opprustingsplan kommunale veger (ramme for delprosjekter)	2 000 000	0,00	2 000 000	1 449 000	1 501 953,70	1 501 953,70	498 046,30
--------------	--	------------------	-------------	------------------	------------------	---------------------	---------------------	-------------------

K-sak 130/15 kr 2.000.000,-.

Underprosjekter:

01651 Kvernbakken VA 15 979,46

01652 Asfaltering Landmovegen 231 959,00

01654 Asfaltering Vokksgata 261 857,00

01655 Oppgradering veg Sæterbygda 122 678,00

01656 Opprusting Moavegen 700 764,24

01658 Oppgradering Øvre Smebyveg 168 716,00

To underprosjekter (01655 og 01656) videreføres og ferdigstilles i

Kommentar: 2017.

01660	Opprustings- og rehabiliteringsplan for kirke og eiendom	1 946 000	0,00	2 000 000	1 741 000	1 788 153,05	1 788 153,05	157 846,95
--------------	---	------------------	-------------	------------------	------------------	---------------------	---------------------	-------------------

K-sak 130/15 2.000.000,-+K-96/16 -54.000,- til prosjekt 01507.

Underprosjekter:

01661 SD-anlegg TBUS 389 796,00

01662 Rensing svømmebasseng Dokka 121 182,00

01663 Ombygging Tannlegehuset DBS 323 293,03

01664 Enøk - Tonlia barnehage 110 010,50

01665 Vannverk Skogvang barnehage 378 361,77

01666	Takoverbygg Brann- og driftsstasjonen	284 628,75
01667	Gjerding vedlager	180 881,00

Kommentar: Underprosjektene 01661 tom 01667 er avsluttet, men unntak av 01663 som avsluttes i 2017.

01670	Sikring og ENØK-tiltak kirker	1 000 000	0,00	1 000 000	310 000	322 802,38	322 802,38	677 197,62
--------------	--------------------------------------	------------------	-------------	------------------	----------------	-------------------	-------------------	-------------------

K-sak 130/15 1.000.000,-

Underprosjekter:

01671 Opprusting Nordsinni kirke	322 802,38
----------------------------------	------------

Kommentar: Underprosjekt 01671 videreføres og avsluttes i 2017

01680	Kjøp av bolig Snertinn	1 000 000	0,00	0	1 000 000	992 090,00	992 090,00	7 910,00
--------------	-------------------------------	------------------	-------------	----------	------------------	-------------------	-------------------	-----------------

K-sak 52/16 1.000.000,-

Kommentar: Prosjektet er ferdig. Sluttrapport skrives.

01690	Egenkapitalinnskudd KLP 2016	1 750 000	0,00	1 750 000	1 750 000	1 748 488,00	1 748 488,00	1 512,00
--------------	-------------------------------------	------------------	-------------	------------------	------------------	---------------------	---------------------	-----------------

K-sak 129/15 kr 1.750.000,-

Kommentar: Årlig innbetaling av egenkapital i KLP.

01692	Startlån 2016	15 000 000	0,00	10 000 000	15 000 000	20 228 223,10	20 228 223,10
--------------	----------------------	-------------------	-------------	-------------------	-------------------	----------------------	----------------------

Inntekter i prosjektet:						-20 228	
--------------------------------	--	--	--	--	--	----------------	--

Netto i prosjektet:						223,10	
----------------------------	--	--	--	--	--	---------------	--

						0,00		
Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Forbruk 2016	Forbruk totalt	Rest-bevilgning

K-sak 130/15 10.000.000+K-sak 58/16 5.000.000,-.

Kommentar: Utlån i gjennom startlånsordningen for 2016.

08993	Utlån Nordre Land idrettslag	-	0,00	0	-98 000	0,00	0,00
	Inntekter i prosjektet:					-98 000,00	
	Netto i prosjektet:					-98 000,00	

Kommentar: Avdrag lån til NLI.

08994	Utlån Dokka møbler eiendom	-	0,00	0	-225 000	0,00	0,00
	Inntekter i prosjektet:					-225 000,00	
	Netto i prosjektet:					-225 000,00	

Kommentar: Avdrag lån til Dokka møbler eiendom.

Som vedlegg til årsrapporten på investeringer, er sluttrapporter for prosjektene som er avsluttet i løpet av 2016.

5 FINANS

Finansåret 2016 begynte dårlig, blant annet med oljepris under 30 dollar fatet og Oslo Børs ned 8 % i januar. Overraskelsen Brexit fikk begrenset markedseffekt (unntatt i England), mens Trumps seier i presidentvalget har skapt bølger. Finansmarkedet 2016 kort oppsummert:

- Gjennomsnittlig 3 mnd. Nibor var i 2016 (uoffisielt) 1,07 %.
- Foliorenten (styringsrenten) var 0,50 prosent ved utgangen av 2016. Det ble med ett kutt i 2016, på Norges Banks rentemøte 17. mars. Høsten 2016 snudde rentene i USA. Sterke nøkkeltall og Trumps ekspansive planer dro opp inflasjonsforventninger og fastrentene. Norsk 10 års swaprente steg med ca. 60 punkter siste tertial 2016. De korte rentene steg mer.
- Oljeprisen var på 36 dollar fatet ved starten på året og bunnen ut på 27 dollar fatet den 20. januar. Ved utgangen av året har prisen doblet seg og gjennomsnittsprisen i 2016 var på 45 dollar.
- Etter flere år med depresiering, styrket krona seg noe mot de fleste valutaer i 2016. Dollaren fortsatte å styrke seg også i fjor og dollar-indeksen er på det høyeste siden 2003. Pundet falt 18 % i 2016 som følge av Brexit. Svenskekrona svekket seg markant gjennom 2016.
- Aksjemarkedet gav i 2016 en avkastning på 12,1 % i Norge og ca. 9 % på verdensbasis. Det er femte året på rad med oppgang. Brorparten av avkastningen kom i 4. kvartal.

For Nordre Land kommune har plasseringene i finansmarkedet gitt en gjennomsnittlig avkastning på 5,07 % i 2016. Pengemarkedet har en lav avkastning som følge av lave renter. Obligasjonsfondet er et fond med lav kredittrisiko, men fall i kredittmarginer har gitt kursoppgang Oppgang i swaprenter bidro derimot negativt for obligasjonsfond. Aksjefondene oppnådde en samlet avkastning for 2016 på 10,73 %, og der er det de norske aksjene som har gitt best avkastning med en avkastning på hele 15,04 %.

Aktiva	Markedsverdi 31.12.15	Beholdning antall/pålydende	Kostpris	Markeds- kurs	Markedsverdi*	+/- %	Resultat hiå. kr	Avk. hiå. %
DNB Likviditet 20 (IV)	14,628,760	1,488.2780	12,885,307	9,995.6922	14,876,369		247,608	1.69 %
Sum Pengemarked	14,628,760		12,885,307		14,876,369		247,608	1.69 %
DNB Obligasjon 20 (III)	3,164,280	3,331.2840	2,420,332	982.1684	3,271,882		107,602	3.40 %
Sum Obligasjoner	3,164,280		2,420,332		3,271,882		107,602	3.40 %
Sum Rentemarked (eks. bankinnskudd)	17,793,040		15,305,639		18,148,251		355,210	2.00 %
DNB Scandinavian Property Fund	4,417,000	350,000	3,500,000	12.72	4,452,000		178,500	4.14 %
Sum Eiendom	4,417,000		3,500,000		4,452,000		178,500	4.14 %
DNB Norden (III)	2,312,306	1,482.5498	1,000,000	1,540.2236	2,283,458	128.3 %	-28,848	-1.25 %
DNB Miljøinvest	532,648	994.9700	500,000	545.8903	543,144	8.6 %	10,497	1.97 %
Utenlandske aksjefond	na	2,844,953	1,500,000		2,826,603	88.4 %	-18,351	-0.65 %
DNB OBX ETF (Norge)	5,044,268	97,200	2,489,559	59.2573	5,759,807	131.4 %	715,539	14.19 %
DNB Norge Selektiv (I)	2,473,795	3,970.0241	1,000,000	727.6332	2,888,722	188.9 %	414,927	16.77 %
Norske aksjefond	na	7,518,063	3,489,559		8,648,528	147.8 %	1,130,465	15.04 %
Sum Aksjefond	10,363,016		4,989,559		11,475,131	130.0 %	1,112,115	10.73 %
Sum portefølje eks. bankinnskudd	32,573,056		23,795,197		34,075,381		1,645,825	5.07 %
Avkastning indeks (STIX)	3,398.69				3,416.89			0.54 %

I 2016 lånte Nordre Land kommune kr 15 mill. fra Husbanken til videreutlån via startlånordningen. I tillegg ble kr 28,29 mill. lån til finansiering av investeringer i varige driftsmidler for 2016. Begge lånen ble lånt til flytende rente.

6 FOLKEHELSEARBEIDET I NORDRE LAND

Nordre Land er en folkehelsekommune, og det er overordnet at folkehelsearbeidet skal innarbeides i alle kommunens sektorer. Etter tolkning av statistikk materialet fra folkehelseoversikten «Helsetilstand og risikofaktorer», som er utarbeidet i 2015/16, ser vi at flere sektorer vil ha en viktig oppgave å utføre også når det gjelder folkehelsearbeidet i årene fremover. Psykisk helse, fysisk aktivitet, kosthold og tobakk er noen av folkehelseutfordringene vi bør satse på. I den siste folkehelsemeldinga fokuseres det like mye på psykisk som fysisk helse, og særlig viktig er det i samfunnet å forebygge psykisk uhelse i vid forstand. Dette skjer ikke innen helseprofesjonene alene, men innen alle sektorer og samfunnet som helhet. I tillegg fokuseres det i folkehelsesammenheng mye på betydningen av satsning på skole og særlig gjennomført videregående opplæring som effekt på gjennomsnittshelse i et livsløp. Dette er viktig å ta med seg også når det gjelder den oppvoksende generasjon i vår kommune.

Kort oppsummering: Gjennom 2016 har det vært en 40 % fast stilling som folkehelsekoordinator. Det har vært full drift på folkehelsefeltet gjennom året. Oppgavene er mange og svært varierte. Da koordinator også har frisklivsansvar er det til tider arbeidsoppgaver som er glidende i forhold til feltet friskliv/ folkehelse. Se derfor også på årsmelding friskliv under enhet «Familie og helse».

Hovedsaker: Det har vært en del fokus på planarbeid gjennom året. Oversikten «Helsetilstand og risikofaktorer» ble ferdigstilt og orientert om i kommunestyret februar 2016. I tillegg er det i året som gikk arbeidet med «Tiltaksplan for folkehelse», som ble vedtatt i kommunestyret november 2016.

Folkehelsekoordinator har deltatt regelmessig på møter i helseoversiktsgruppa i Gjøvikregionen. Og var også i programkomiteen for et arrangement på Verdensdagen for fysisk aktivitet i regi av Gjøvikregionen Helse- og miljøtilsyn.

Det ble i samarbeid med skolerådgiver søkt om prosjektmidler i «Aktivt sinn i aktiv kropp» og man fikk ytterligere 400 000,- i dette programmet i 2016. Prosjektet var 3-årig, i forbindelse med Ungdoms OL- 2016. I prosessen med denne søknaden var det for koordinator også samarbeidsmøter med elevrådene på Torpa- og Dokka ungdomsskole.

Videre har det vært noen undervisningsoppdrag, blant annet «seniordag» for kommunalt ansatte.

Koordinator har deltatt på kurs, fagdager og konferanser, slik som «Læringsnettverk i folkehelse» i regi av KS, innspillsmøte «program for folkehelsearbeid i kommunene», Workshop i folkehelsestatistikk i Oppland fylkeskommune, kurs i «styrkebaserte metoder» i Helsedirektoratet, Folkehelsekonferansen i Bodø mm.

Øvrige oppgaver har vært koordinering av kommunens folkehelsearbeid, inklusive forberedelser og gjennomføring av møter i folkehelsegruppa. Samt administrering av søknader til folkehelsemidler, både løpende pott midler og etter fast søknadsfrist med innstilling til hovedutvalg for levekår.

7 RAPPORTERING PÅ POLITISKE VEDTAK

Saksnr.	Vedtak - stikkord	Rapportering
F-26/16	Søknad om støtte – Landsbyen Næringshage 2016. Formannskapet ber om at styret eller daglig leder legger fram rapport for fondsstyret om resultatene av arbeidet med næringshageprogrammet så snart årsmelding og årsregnskap for 2016 foreligger.	Statusrapport leveres skriftlig til Formannskapet våren 2017 etter at styret har godkjent årsmelding og årsrapport for 2016 i styremøte 7.4.2017.
F-32/16	Søknad om tilskudd til nydyrking fra 2016. Vedtektene for Næringsfondet gjennomgås i løpet av 2016.	F-63/16 Vedtekter for Nordre Land kommunes næringsfond: Gjeldende vedtekter for næringsfondet ble videreført, med følgende endringer: I vedtektenes § 3 endres formuleringen slik (endringer i kursiv); Det bør fra midlene, jfr. § 1b og c, fortrinnsvis gis tilskudd til investeringer og utviklingstiltak.
F-79/16	Medlemskap i Fjellnettverket	Nordre Land kommune evaluerer sitt medlemskap i Fjellnettverket før 1. oktober 2017.
K-5/16	«Nordre Land modellen» - trappamodellen, revidert versjon. Det delegeres rådmannen å inngå en avtale med Nordre Land ASVO om kjøp av tjenester fra bedriften.	Det ble inngått avtale med ASVO for 2016 og avtalen er forlenget for 2017. Prosjektet er i god gang og man begynner å se resultater.
K-7/16	Tilleggsanmodning bosetting av flyktninger 2016 og 2016. Det legges fram en sak på utbygging av nye boenheter ved Fagertun.	Kommunen anmodet Quales Stiftelse om å bygge ut mer på Fagertun. Prosjektet startet med 10 boenheter tilsvarende de leilighetene som var fra tidligere. Som en følge av mulig utfasing av mottak av EM, og store endringer i flyktningstrømmen, ble styret bedt om å omprosjekttere boligene til familieenheter. Dette endte opp med 4 leiligheter fikk 2 soverom og 2 leiligheter fikk 3 soverom. Tildeling av boligene har startet opp og innflytting vil skje rundt 1. mai 2017.
K-26/16	Land barnevernstjeneste – behov for økt ramme. Kommunestyret anmoder at ledige hjemler i barnevernstjenesten i Land besettes våren 2016.	Land barnevernstjeneste rekrutterte inn i stillingshjemlene barnevernstjenesten var tildelt i 2016.

K-37/16	Tilknytningsavgift næringseiendom Nordre Land. Det utredes endring i forskrift for kommunale vann og avløpsgebyrer i Nordre Land kommune, der tilknytting for boliger settes tilsvarende næringseiendommer. Denne legges fram for formannskapet 1. juni.	Vedtak F-64/16 Tilknytningsavgifter boligeiendom Nordre Land kommune bekrefter at tilknytningsavgiften for boliger holdes uendret slik de er i lokal «Forskrift for vann og avløpsgebyrer i Nordre Land kommune».
K-90/16	Søknad om erverv av Grandgard. Tunet på Grandgard søkes fradelt, med sikte på salg i det åpne markedet.	Fradelings søknad er sendt Plan og næring, og den oversendes Fylkesmannen til Jordlovsbehandling.
K-101/16	Planstrategi/planprogram. Kommuneplanen sin samfunnsdel revideres i sin helhet. Arbeidet organiseres som et prosjekt, og prosjektplan legges frem for formannskapet som planutvalg i januar 2017.	I F-4/17 i møtet 25. januar ble det vedtatt oppstart av arbeidet med kommuneplan sin samfunnsdel.

	Gjenstående fra tidligere år	
K-49/15	Nye lokaler for Gjøvik krisesenter IKS	K-76/16 Krisesenteret i Gjøvik – nye lokaler gav Nordre Land kommune sin tilslutning til etablering av nytt bygg lokalisert i Gjøvik sentrum. Bygget bygges av Stiftelsen Palma og Gjøvik boligstiftelse. Nordre Land kommunes forventede andel av økte kostnader som følge av økt husleie er kr 92.000,- fra 2018.
K-117/15	Eierskapsmelding 2016	K-56/16Behandlet revisjon av kommunens eierskapspolitikk 2016. Kommunestyret vedtok å i all hovedsak slutte seg til «Eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen». Videre behandlet kommunestyret i sak 53/16 Selskapskontrollrapport VOKKS AS.
K-126/15	Avvikling av næringsrådet og eventuell videre deltakelse i et regionalt næringsutv.program for Gjøvikregionen	Vedtaket er fulgt opp i regionale møter, og i styremøter i Næringsrådet. Gjøvikregionen Næringsråd ble foreslått nedlagt i styremøte 15.3.16. Den nye regionale utviklingsorganet, Gjøvikregionen Utvikling, ble etablert 1.4.2016. Nordre Land kommune er med.

K-43/12	Landmoveien Dokka - Rådmannen gis myndighet til å selge Gnr 41 Bnr 256.	Gnr 41 Bnr 256 er foreløpig ikke solgt. Det er enighet om salg av det aktuelle arealet.
F-68/13	Tjensteytingsavtale med fellesrådet	Første utkast til avtale er laget og det er gjennomført møte med Kirkevergen. Kirkevergen ønsket noen justeringer i forslaget fra kommunen. Forslag til avtale er gjennomgått med Fellesrådet.